

Bruksela, 12 października 2026 r.
(OR. en)

14367/26

ENV 1222
CLIMA 532

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	14227/26 + ADD 1
Dotyczy:	Konwencja ONZ o różnorodności biologicznej (CBD) (Erywań, Armenia, 19–30 października 2026 r.): a) 17. posiedzenie Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (COP 17) b) 12. posiedzenie Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej służące jako spotkanie Stron protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym (COP/MOP 12) c) 6. posiedzenie Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej służące jako spotkanie Stron protokołu z Nagoi o dostępie i podziale korzyści (COP/MOP 6) – Konkluzje Rady

Delegacje otrzymują w załączniku konkluzje Rady na powyższy temat, w wersji zatwierdzonej przez Radę na jej 4200. posiedzeniu, które odbyło się 12 października 2026 r.

KONWENCJA O RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ (CBD)

**Przygotowania do 17. posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej
(COP 17)**

**Przygotowania do 12. posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej
służącego jako spotkanie Stron protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym
(COP/MOP 12)**

**Przygotowania do 6. posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej
służącego jako spotkanie Stron protokołu z Nagoi o dostępie i podziale korzyści (COP/MOP 6)**

(Erywań, Armenia, 19–30 października 2026 r.)

– Konkluzje Rady –

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYWOŁUJĄC swoje konkluzje pt.

„Konwencja o różnorodności biologicznej (CBD): przygotowania do szesnastego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (COP 16); przygotowania do jedenastego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej służącego jako posiedzenie stron protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym (COP/MOP 11); przygotowania do piątego posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej służącego jako posiedzenie stron protokołu z Nagoi o dostępie i podziale korzyści (COP/MOP 5) (Cali, Kolumbia, 21 października – 1 listopada 2024 r.)”¹;

„Różnorodność biologiczna – potrzeba podjęcia pilnych działań”²;

„Przygotowanie globalnych ram różnorodności biologicznej po 2020 r. – Konwencja o różnorodności biologicznej (CBD)”³;

¹ Dok. ST 14480/24.

² Dok. ST 12210/20.

³ Dok. ST 15272/19 + COR 1.

„Unijna dyplomacja energetyczna i klimatyczna”⁴;

„Strategiczne ramy konkurencyjnej i zrównoważonej biogospodarki UE”⁵;

oraz konkluzje w sprawie ludów tubylczych⁶;

PODKREŚLAJĄC, że utrata różnorodności biologicznej nadal stanowi egzystencjalne i globalne zagrożenie dla ludzkości, DOSTRZEGAJĄC, że różnorodność biologiczna, żywność, woda, zdrowie i zmiana klimatu są wzajemnie powiązane oraz że zrealizowanie globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu (KMGBF) wymaga całościowych, integracyjnych i uzupełniających się działań, w ramach sektorów i między nimi, zgodnie z podejściem opartym na powiązaniach, w celu zwiększenia synergii i ograniczenia kompromisów, oraz PODKREŚLAJĄC potrzebę zmiany transformacyjnej, aby zająć się bezpośrednimi i pośrednimi czynnikami powodującymi utratę różnorodności biologicznej;

UZNAJĄC fundamentalne znaczenie zdrowych ekosystemów i różnorodności biologicznej dla zdrowia, dobrostanu, bezpieczeństwa żywnościowego, żywienia, miejsc pracy i zrównoważonych źródeł utrzymania, a także dla długoterminowej stabilności gospodarczej i społecznej;

PRZYZNAJĄC, że zdrowe ekosystemy chronią przed zagrożeniami naturalnymi i klęskami żywiołowymi oraz przyczyniają się do bezpieczeństwa narodowego oraz że ochrona, odbudowa i zrównoważone wykorzystywanie różnorodności biologicznej mogą przyczynić się do zagwarantowania bezpieczeństwa narodowego i gospodarczego oraz zwiększenia odporności;

GŁĘBOKO ZANIEPOKOJONA powagą i pilnością sytuacji wynikającą ze współzależnych światowych kryzysów utraty różnorodności biologicznej, zmiany klimatu, zanieczyszczenia, degradacji ekosystemów, gruntów, wód i oceanów, w tym wylesiania, pustynnienia i susz, a także ekstremalnych pożarów roślinności, fal upałów i rosnącej temperatury wód morskich; POTWIERDZA swoje zobowiązanie do zajęcia się tymi wzajemnie powiązаныmi kryzysami w sposób kompleksowy, zintegrowany i spójny, obejmujący wzajemnie korzystne strategie, z silnymi zabezpieczeniami społecznymi i środowiskowymi;

⁴ Dok. ST 8417/26.

⁵ Dok. ST 7397/26.

⁶ Dok. ST 8814/17.

Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC globalne sprawozdanie na temat zbiorowych postępów we wdrażaniu KMGBF, a także fakt, że zaktualizowano lub zmieniono wiele krajowych strategii i planów działania na rzecz różnorodności biologicznej (NBSAP), dostosowano wiele celów do KMGBF od czasu przyjęcia tych ram oraz że wiele Stron Konwencji przedłożyło swoje siódme sprawozdania krajowe, oraz PRZYPOMINAJĄC, że Strony, które jeszcze nie sfinalizowały i nie przedłożyły swoich NBSAP i siódmych sprawozdań krajowych, powinny pilnie to zrobić;

UZNAJĄC rozporządzenie (UE) 2024/1991 w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, na podstawie którego opracowywane są krajowe plany odbudowy zasobów przyrodniczych oraz procesy wdrażania stanowiące istotny wkład UE i jej państw członkowskich we wdrażanie KMGBF;

DOSTRZEGAJĄC postępy w mobilizowaniu zasobów finansowych ze wszystkich źródeł, PODKREŚLAJĄC jednocześnie, że nadal nie jest pewne, czy osiągnięto cel pośredni na 2025 r. dotyczący celu 19 KMGBF;

UZNAJĄC znaczenie mobilizacji działań wszystkich Stron i podmiotów niepaństwowych, w tym poprzez partnerstwa, koalicje i inicjatywy, w celu włączenia różnorodności biologicznej do głównego nurtu polityki i przyspieszenia wdrażania KMGBF oraz Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC zobowiązania podmiotów niepaństwowych jako wkłady we wdrażanie KMGBF;

DOSTRZEGAJĄC potrzebę istnienia ram politycznych, prawnych i regulacyjnych, które stworzą warunki sprzyjające dostosowaniu sektorów biznesowych i finansowych do celów KMGBF, a także potrzebę ochrony, odbudowy i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej i jej usług ekosystemowych;

POTWIERDZAJĄC nasze wspólne zaangażowanie na rzecz skutecznego multilateralizmu, którego centralnym elementem jest Organizacja Narodów Zjednoczonych, oraz PRZYPOMINAJĄC o centralnej roli KMGBF jako ogólnosystemowych ram obejmujących wszystkie kraje członkowskie ONZ, całe społeczeństwo i całą administrację rządową;

POTWIERDZAJĄC, że podejście oparte na prawach człowieka, równość i równouprawnienie płci mają kluczowe znaczenie dla wdrażania KMGBF;

POTWIERDZAJĄC znaczenie wzmacniania synergii i współpracy na wszystkich szczeblach w ramach konwencji z Rio i innych wielostronnych umów środowiskowych oraz
PODKREŚLAJĄC potrzebę przyspieszonych działań we wszystkich sektorach i działań międzysektorowych, w szczególności poprzez rozwiązania oparte na zasobach przyrody i podejścia ekosystemowe przy zastosowaniu podejścia ekosystemowego określonego w konwencji, które to rozwiązania i podejścia przyczyniają się do realizacji celów porozumienia paryskiego;

POTWIERDZAJĄC swoje zaangażowanie na rzecz solidnego i skutecznego globalnego przeglądu zbiorowych postępów we wdrażaniu KMGBF, który doprowadzi do nadania nowego impulsu politycznego i przyspieszenia działań wdrożeniowych służących osiągnięciu celów KMGBF na 2030 r.;

Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC ambicje Republiki Armenii, by zwiększyć polityczną widoczność COP 17, w tym za pośrednictwem *Ścieżki z Erywania prowadzącej do przyspieszenia wdrażania KMGBF*, oraz by zapewnić udaną finalizację globalnego przeglądu podczas COP 17, z myślą o przyspieszonym wdrażaniu KMGBF oraz celów i założeń tych ram, a także

Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC fakt, że Republika Armenii kładzie nacisk na inkluzywne uczestnictwo oraz ambitne i ukierunkowane na działania wyniki globalnego przeglądu i COP 17;

ZAZNACZA, że do celów niniejszych konkluzji Rady termin „ludność rdzenna i społeczności lokalne” jest stosowany bez uszczerbku dla dalszego stosowania w dokumentach CBD uzgodnionej terminologii zawartej w decyzji XII/12 Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej, w oczekiwaniu na przyszłe negocjacje w tej sprawie;

PO RAZ KOLEJNY zdecydowanie potępia stanowiącą jawne naruszenie prawa międzynarodowego, w tym Karty Narodów Zjednoczonych, rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie. PONOWNIE DAJE WYRAZ poważnym obawom w związku z sytuacją na Bliskim Wschodzie, jak podkreśliła Rada Europejska w konkluzjach z czerwca 2026 r.

ROZDZIAŁ I – KONWENCJA O RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

PRZYSPIESZENIE WDRAŻANIA GLOBALNYCH RAM RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ Z KUNMINGU/MONTREALU (KMGBF)

1. POTWIERDZA swoje zobowiązanie do pełnego wdrożenia KMGBF;
2. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE bezprecedensowy poziom zaangażowania odnotowywany w powiązaniu z tymi ramami oraz wykazywane przez Strony i interesariuszy zobowiązanie na rzecz ich wdrożenia, jak przedstawiono w globalnym sprawozdaniu i czego dowodem jest znaczna liczba przedłożonych sprawozdań krajowych i dokumentów zawierających krajowe NBSAP, a jednocześnie PODKREŚLA potrzebę poprawy jakości i kompletności sprawozdawczości, aby jeszcze bardziej ułatwić ocenę postępów w realizacji celów i założeń KMGBF;
3. ODNOTOWUJE, że dokonano postępów we wdrażaniu KMGBF, ale ZAUWAŻA RÓWNIEŻ, że nie będzie możliwe osiągnięcie wyznaczonych na 2030 r. założeń i misji ani celów na 2050 r. bez przyspieszonych działań i wysiłków oraz pilnego usunięcia pozostałych barier i luk;
4. UZNAJE pilną potrzebę przyspieszenia i wzmocnienia wdrażania KMGBF i PODKREŚLA znaczenie zwiększonej woli politycznej i ambicji dla przyspieszenia przedmiotowego wdrażania i eliminowania luk z myślą o zrealizowaniu założeń na 2030 r. i celów na 2050 r. w czasie, który pozostał do upłynięcia tych terminów, oraz osiągnięciu trzech celów konwencji;
5. UZNAJE stałe znaczenie dalszego uruchamiania i stosowania ram monitorowania KMGBF i PODKREŚLA, że ustalenia dotyczące monitorowania i sprawozdawczości powinny w miarę możliwości wykorzystywać istniejące informacje i procesy, aby unikać powielania działań i zminimalizować nakładanie dodatkowych obciążeń administracyjnych i finansowych na Strony;

6. APELUJE o zintensyfikowanie działań na rzecz uwzględniania różnorodności biologicznej w głównym nurcie polityki na wszystkich szczeblach sprawowania rządów i poziomach społeczeństwa oraz we wszystkich obszarach polityki i sektorach oraz **PODKREŚLA** kluczową rolę sektora prywatnego w tym zakresie;
7. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** fakt, że dialog z Kunmingu prowadzony jest w otwartym duchu i w sposób konstruktywny, w tym w odniesieniu do potencjalnych działań następnych w związku z globalnym przeglądem;
8. **PODKREŚLA** znaczenie kompleksowych, ukierunkowanych na działania komunikatów dla przyspieszenia wdrażania KMGBF, w szczególności w odniesieniu do celów, w przypadku których postępy są najmniej zaawansowane;
9. **PRZYZNAJE**, że pogłębiona współpraca międzynarodowa, usprawnione działania i wysiłki oraz wzmocnione środki wdrażania są istotne dla pełnego i skutecznego wdrożenia KMGBF;
10. **KŁADZIE NACISK** na – jak wskazano w globalnym sprawozdaniu na temat zbiorowych postępów we wdrażaniu KMGBF – potrzebę wzmocnienia środków przeciwdziałających bezpośrednim i pośrednim czynnikom powodującym utratę różnorodności biologicznej, w tym czynnikom, które nadal utrudniają postępy we wdrażaniu KMGBF, oraz na fakt, że cele krajowe na całym świecie nie uwzględniają jeszcze odpowiednio tych czynników, a zatem konieczna jest większa spójność polityki, z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych, oraz zwiększenie skali działań transformacyjnych;
11. **PODKREŚLA** znaczenie podejścia obejmującego całą administrację rządową i całe społeczeństwo dla wdrożenia KMGBF;
12. **WSKAZUJE**, że pełne i skuteczne uczestnictwo podmiotów niepaństwowych, w tym w szczególności ludności rdzennej i społeczności lokalnych, kobiet i młodzieży, przy uznaniu ich odpowiednich ról, ma kluczowe znaczenie dla pełnego i skutecznego wdrożenia KMGBF;

13. KŁADZIE NACISK na znaczenie równości płci i wdrażania KMGBF z uwzględnieniem aspektu płci oraz znaczenie zapewnienia inkluzywnego i opartego na prawach człowieka podejścia oraz PODKREŚLA potrzebę włączenia perspektywy płci do dotyczących różnorodności biologicznej polityk, strategii, planów, działań, programów i ustaleń finansowych na wszystkich szczeblach oraz potrzebę zmniejszenia nierówności i promowania sprawiedliwego oraz pełnego i skutecznego uczestnictwa i reprezentacji ludności rdzennej i społeczności lokalnych, kobiet i dziewcząt, młodzieży, osób z niepełnosprawnościami i innych odpowiednich interesariuszy w związanych z różnorodnością biologiczną politykach i procesach decyzyjnych;
14. DOSTRZEGA kluczowe narzędzia, które już istnieją na szczeblu krajowym, regionalnym i międzynarodowym służące wspieraniu wdrażania, w tym w szczególności NBSAP, oraz PODKREŚLA, że krajowe plany finansowania różnorodności biologicznej (NBFP) lub podobne instrumenty, istniejące programy prac w ramach CBD, a także inne inicjatywy przyczyniają się do wdrażania KMGBF i konwencji, a także WSKAZUJE, że ich aktualizowanie i wzmacnianie ich stosowania pozostają istotnym elementem przyczyniającym się do wdrażania KMGBF i CBD;
15. UWYPUKLA rolę i znaczenie solidnej bazy naukowej dla kształtowania polityki w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę naukową, wraz z cennym wkładem tradycyjnej wiedzy jako fundamentów ambicji i skutecznego wdrażania oraz WZYWA do dalszego zacieśniania współpracy między Międzyrządową Platformą Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES) a CBD, a także do większego wykorzystywania ustaleń IPBES w celu wsparcia wdrażania KMGBF;
16. ZWRACA UWAGĘ na potrzebę dalszej współpracy z innymi platformami naukowo-politycznymi, w tym z Międzyrządowym Zespołem ds. Zmian Klimatu oraz międzyrządowym panelem naukowo-politycznym ds. chemikaliów, odpadów i zanieczyszczeń;
17. PODKREŚLA potrzebę jasnych i spójnych działań następczych w związku z pierwszym globalnym przeglądem wdrażania, tak aby zapewnić ciągłość z drugim globalnym przeglądem wdrażania, a także potrzebę jasnych, pilnych i spójnych działań w celu szybkiego przyspieszenia wdrażania KMGBF w czasie pozostałym do upływu terminu tego wdrażania;

18. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE utworzenie regionalnych i subregionalnych ośrodków wsparcia współpracy technicznej i naukowej oraz WZYWA do zapewnienia ich pełnej operacyjności w celu przyspieszenia wsparcia na rzecz wdrażania KMGBF;
19. WZYWA do ściślejszej i pogłębionej współpracy oraz wzmocnienia synergii między trzema konwencjami z Rio oraz innymi wielostronnymi umowami środowiskowymi powiązanymi z różnorodnością biologiczną, w ramach ich odpowiednich mandatów, w drodze spójnego wdrażania KMGBF, porozumienia paryskiego i ram strategicznych konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zwalczania pustynnienia (UNCCD) na lata 2018–2030, w tym poprzez wzmocnienie roli i funkcji Wspólnej Grupy Łącznikowej Konwencji z Rio oraz Grupy Łącznikowej ds. Różnorodności Biologicznej, z myślą o dalszym wzmacnianiu synergii i zacieśnianiu współpracy na szczeblu krajowym, zwłaszcza w zakresie opracowywania, przeglądu i realizacji odpowiednich celów, strategii i planów działania, a także monitorowania i sprawozdawczości;
20. PONOWNIE PODKREŚLA znaczenie wzmacniania zintegrowanych podejść dotyczących wzajemnych powiązań między różnorodnością biologiczną, klimatem, zanieczyszczeniem, degradacją wody i gleby, w tym poprzez rozwiązania oparte na zasobach przyrody i podejścia ekosystemowe, również w kontekście transgranicznym;
21. APELUJE RÓWNIEŻ o wzmocnienie bieżących wysiłków realizowanych przez Strony, organy zarządzające i sekretariaty pozostałych konwencji z Rio, konwencji dotyczących różnorodności biologicznej, konwencji dotyczących chemikaliów i odpadów oraz innych odpowiednich wielostronnych umów środowiskowych, przez podmioty ONZ, inne odpowiednie organizacje i interesariuszy, w tym instytucje finansowe i inicjatywy istotne dla sektorów tematycznych, z myślą o zacieśnieniu współpracy w kontekście KMGBF i innych odpowiednich ram;

Dane cyfrowe wygenerowane na podstawie zasobów genetycznych (DSI)

22. PRZYWOŁUJĄC podjęte przez CBD COP decyzje nr 15/9 i 16/2, UZNAJE, że wielostronny mechanizm podziału korzyści z wykorzystywania DSI wygenerowanych na podstawie zasobów genetycznych, wraz z jego funduszem z Cali, jest innowacyjnym narzędziem promowania podziału korzyści i dalszej mobilizacji zasobów na rzecz różnorodności biologicznej, oraz PODKREŚLA potrzebę jego skutecznego wdrożenia, przy jednoczesnych działaniach na rzecz zapewnienia większej pewności i jasności prawa oraz stworzenia równych warunków działania;
23. ZAUWAŻA, że zgodnie z decyzją nr 16/2 jedynie kraje rozwijające się oraz ludność rdzenna i społeczności lokalne kwalifikują się do dostępu do funduszu z Cali, PODKREŚLA jednak, że zgodnie z konwencją podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych jest możliwy dla wszystkich Stron w oparciu o zasadę, że wszystkie one są dostarczycielami i użytkownikami zasobów genetycznych, oraz KŁADZIE NACISK na potrzebę dalszych prac w tym zakresie, w stosownych przypadkach;
24. PODKREŚLA znaczenie utrzymania i poprawy otwartego dostępu do DSI, co ma zasadnicze znaczenie dla badań naukowych i innowacji, oraz POTWIERDZA, że wielostronny mechanizm nie powinien wymagać identyfikacji i śledzenia;
25. DOSTRZEGA, że publiczne instytucje badawcze i akademickie aktywnie angażują się w dzielenie się korzyściami niepieniężnymi za pośrednictwem publicznych badań nad wykorzystywaniem DSI oraz w związane z tym budowanie i rozwój zdolności, oraz ZACHĘCA do kontynuowania tych prac w ramach odpowiednich inicjatyw;
26. ZACHĘCA do współpracy z podmiotami prowadzącymi bazy danych w celu wsparcia wdrażania wielostronnego mechanizmu podziału korzyści z wykorzystywania DSI wygenerowanych na podstawie zasobów genetycznych;

27. **PODKREŚLA**, że dalsze rozwijanie metod operacyjnych w ramach mechanizmu wielostronnego, w tym potencjalne nowe sposoby wnoszenia wkładów, powinno być zgodne z kryteriami określonymi w pkt 9 decyzji nr 15/9, oparte na dowodach i nie powinno przesądzać o wyniku pierwszego przeglądu skuteczności mechanizmu wielostronnego, w tym funduszu z Cali, który zostanie przeprowadzony na COP 18;
28. **ZWRACA PONADTO UWAGĘ** na znaczenie unikania potencjalnego kumulowania obowiązków w ramach systemów dostępu i podziału korzyści, **PODKREŚLAJĄC** przy tym potrzebę unikania niepotrzebnej złożoności i zbędnych obciążeń biurokratycznych;
29. Z niepokojem **ODNOTOWUJE** niewielką liczbę wkładów na rzecz funduszu z Cali, **DOSTRZEGA** potrzebę, aby we wszystkich sektorach podnosić świadomość na temat funduszu z Cali, **PODKREŚLA** znaczenie wkładów wnoszonych przez sektor prywatny i **ZACHĘCA** podmioty sektora prywatnego na całym świecie, które odnoszą korzyści z używania DSI wygenerowanych na podstawie zasobów genetycznych, do wnoszenia wkładów na rzecz funduszu z Cali i do dzielenia się korzyściami niepieniężnymi;
Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE publiczne, prywatne i wielostronne partnerstwa i inicjatywy prowadzone w tym zakresie w różnych sektorach i na różnych platformach, a także budowanie zdolności i wspieranie pełnej operacyjności funduszu z Cali;

Mobilizacja zasobów

30. **PRZYPOMINA** o planie działania określonym w decyzji CBD COP nr 16/34 oraz **POTWIERDZA** swoje zobowiązanie do osiągania spójnych postępów w ramach obu ścieżek;
31. **POTWIERDZA** swoje zaangażowanie na rzecz mobilizowania zasobów ze wszystkich źródeł; **WZYWA** wszystkie kraje, które są w stanie to uczynić, by wносиły wkład w międzynarodowe finansowanie różnorodności biologicznej, odpowiednio do uwarunkowań krajowych i z odzwierciedlaniem dynamicznego i zmieniającego się charakteru swoich odnośnych zdolności, oraz **APELUJE** do interesariuszy, w tym z sektora prywatnego i finansowego, o zwiększenie ich wkładu we wdrażanie KMGBF oraz o dostosowanie ich przepływów finansowych do tych ram;

32. ZAZNACZA, że UE i jej państwa członkowskie są łącznie zdecydowanie największymi darczyńcami oficjalnej pomocy rozwojowej związanej z różnorodnością biologiczną na całym świecie;
33. ZWRACA UWAGĘ na pozytywną, wynikającą z raportów OECD, tendencję w zakresie międzynarodowego finansowania na rzecz różnorodności biologicznej – w 2024 r. finansowanie przeznaczone bezpośrednio na wspieranie różnorodności biologicznej wyniosło 18,9 mld USD, a finansowanie związane z różnorodnością biologiczną osiągnęło poziom 34,2 mld USD;
34. UZNAJE znaczenie przejrzystości, spójności i jasności metodologicznej w sprawozdawczości dotyczącej międzynarodowego finansowania na rzecz różnorodności biologicznej;
35. POTWIERDZA stałe znaczenie Funduszu na rzecz Globalnego Środowiska (GEF) jako mechanizmu finansowego konwencji i Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE zobowiązania poczynione w ramach 9. zasilenia GEF oraz wyniki dotyczące celów dla krajów najslabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich, ludności rdzennej i społeczności lokalnych, a także celów w zakresie mobilizacji sektora prywatnego oraz ZACHEĆCA obecne i potencjalne podmioty wnoszące wkład do terminowego i ambitnego sfinalizowania swoich wkładów w GEF-9, wzorując się na wiodącym zaangażowaniu wykazywanym przez państwa członkowskie UE;
36. ODNOTOWUJE udane programowanie środków w ramach Funduszu na rzecz Globalnych Ram Różnorodności Biologicznej i APELUJE o składanie dalszych zobowiązań na rzecz tego funduszu ze wszystkich źródeł;
37. DOSTRZEGA, że publiczne międzynarodowe finansowanie na rzecz różnorodności biologicznej jest obecnie zapewniane i uruchamiane przez ograniczoną liczbę państw, POTWIERDZA potrzebę rozważenia sposobów systematycznego poszerzania podstawy wymiaru wkładów i zwiększania liczby podmiotów wnoszących wkład w to finansowanie zgodnie ze zmianami krajowych uwarunkowań i zdolności zachodzącymi w czasie, a także realiami gospodarczymi, na zasadzie dobrowolności i konsensusu, na przykład z wykorzystaniem ewentualnych orientacyjnych obiektywnych kryteriów, w tym w drodze okresowego przeglądu i, w razie potrzeby, zmiany wykazu ustanowionego na podstawie art. 20 ust. 2 konwencji i zgodnie z tym artykułem; STWIERDZA, że trzeba przeprowadzić w tym względzie należyte konsultacje ze Stronami;

38. **PODKREŚLA**, jak ważną rolę w mobilizowaniu zasobów finansowych ze wszystkich źródeł odgrywają sektor prywatny i interesariusze oraz poszukiwania potencjalnych dobrowolnych i regulacyjnych innowacyjnych podejść, zgodnych z uwarunkowaniami krajowymi, takich jak rozliczeniowe jednostki przyrodnicze o wysokiej integralności i podejścia oparte na gospodarce o obiegu zamkniętym;
39. **KŁADZIE NACISK** na znaczenie przyspieszenia opracowywania i wdrażania krajowych planów finansowania na rzecz różnorodności biologicznej lub podobnych instrumentów, w szczególności przez wspieranie wdrażania rozwiązań finansowych, które uwalniają ich potencjał w zakresie mobilizacji krajowych zasobów finansowych; oraz **UZNAJE** potencjalną wartość międzysektorowych platform krajowych dla wzmocnienia mobilizowania krajowych i międzynarodowych publicznych i prywatnych przepływów finansowych oraz przyspieszenia realizacji celów i założeń KMGBF;
40. **DOSTRZEGA**, że wszystkie przedsiębiorstwa są zależne od różnorodności biologicznej i mają na nią wpływ; **PODKREŚLA** znaczenie stworzenia otoczenia sprzyjającego zmianom transformacyjnym, w stosownych przypadkach i zgodnie z uwarunkowaniami krajowymi, w tym ustanowienia ram politycznych, prawnych i regulacyjnych dla przedsiębiorstw w celu przyczyniania się do ochrony, odbudowy i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej, oraz **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** ustalenia sporządzonego przez IPBES raportu *Business and Biodiversity Assessment* [Ocena działalności gospodarczej i różnorodności biologicznej];
41. **ZWRACA UWAGĘ** na pilną potrzebę przyspieszenia identyfikacji zachęt oraz eliminowania, stopniowego wycofywania lub zreformowania zachęt, w tym dotacji, które są szkodliwe dla różnorodności biologicznej – w sposób proporcjonalny, sprawiedliwy, uczciwy, skuteczny i równy, zaczynając od najbardziej szkodliwych zachęt, a także zwiększenia pozytywnych zachęt do ochrony i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej zgodnie z celem 18 KMGBF;

Kwestie związane z ludnością rdzenną i społecznościami lokalnymi

42. POTWIERDZA prawa ludności rdzennej, w tym prawa określone w Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej⁷;
43. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE ustanowienie przez COP 16 organu pomocniczego ds. art. 8 lit. j) i innych postanowień Konwencji o różnorodności biologicznej dotyczących ludności rdzennej i społeczności lokalnych (SB8j) oraz PODKREŚLA potrzebę określenia zasad działania tego organu obejmujących procedury inkluzywnego uczestnictwa i odpowiednio odzwierciedlających kluczowe znaczenie gwarantowania merytorycznego, a jednocześnie pełnego i skutecznego uczestnictwa ludności rdzennej i społeczności lokalnych w SB8j;
44. UZNAJE za zasadnicze i istotne rolę i wkład ludności rdzennej i społeczności lokalnych jako strażników różnorodności biologicznej, a także tradycyjnej wiedzy, innowacji i praktyk istotnych dla ochrony i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej; PODKREŚLA znaczenie poszanowania międzynarodowego prawa i instrumentów w zakresie praw człowieka;
45. PODKREŚLA potrzebę pełnego i skutecznego wdrożenia do 2030 r. programu prac w zakresie art. 8 lit. j) i innych postanowień CBD dotyczących ludności rdzennej i społeczności lokalnych, w tym w drodze pełnego, skutecznego i konstruktywnego uczestnictwa ludności rdzennej i społeczności lokalnych w odpowiednich procesach decyzyjnych;

⁷ Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych nr 61/295.

Biologia syntetyczna

46. DOSTRZEGA szybkie postępy w zakresie zastosowań biologii syntetycznej, a także potencjalne pozytywne i negatywne skutki w odniesieniu do trzech przewodnich celów konwencji i wdrażania KMGBF oraz potrzebę odpowiedniego monitorowania i oceny, w tym w dziedzinie sztucznej inteligencji i biologii obliczeniowej w kontekście konwencji, oraz PROPONUJE, aby kontynuować analizowanie najnowszych osiągnięć technologicznych w biologii syntetycznej;
47. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE prace grupy *ad hoc* ekspertów technicznych ds. biologii syntetycznej i projekt tematycznego planu działania na rzecz wspierania budowania i rozwoju zdolności, dostępu do technologii i dzielenia się wiedzą oraz ich transferu w kontekście biologii syntetycznej, zgodnie z podejściem ostrożnościowym określonym w zasadzie 15 Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju;

Różnorodność biologiczna mórz i obszarów przybrzeżnych

48. PODKREŚLA, że ogólnie rzecz biorąc, różnorodność biologiczna mórz i obszarów przybrzeżnych nie została odpowiednio odzwierciedlona w dokumentach NBSAP, i UWYPUKLA potrzebę lepszego uwzględnienia tego rodzaju różnorodności biologicznej w krajowym planowaniu i wdrażaniu działań na rzecz różnorodności biologicznej, w tym poprzez promowanie spójności polityki we wszystkich odpowiednich sektorach i zwiększenie skali działań transformacyjnych na rzecz ochrony, odbudowy i zrównoważonego wykorzystywania różnorodności biologicznej mórz;

49. **PODKREŚLA** znaczenie kontynuowania wysiłków na rzecz wskazania i opisanie obszarów spełniających kryteria dotyczące obszarów morskich istotnych pod względem ekologicznym lub biologicznym (EBSA), a także przyjęcia dobrowolnych wytycznych dotyczących procesów wzajemnej oceny dla tych obszarów oraz innych odpowiednich kompatybilnych i uzupełniających kryteriów naukowych w celu zapewnienia, aby proces EBSA nadal wносił cenny wkład naukowy i techniczny we wdrażanie KMGBF, innych międzynarodowych instrumentów, ram i właściwych organizacji oraz w przyszłe wdrażanie Porozumienia w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową (porozumienia BBNJ);
50. **ZWRACA UWAGĘ**, że proces EBSA powinien w pełni respektować suwerenność, suwerenne prawa lub jurysdykcję państw nadbrzeżnych zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS), i **PRZYWOŁUJE** rezolucję nr 80/110 Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 9 grudnia 2025 r. potwierdzającą, że UNCLOS określa ramy prawne, w których muszą być prowadzone wszystkie działania w oceanach i morzach;
51. **Z ZADOWOLENIEM** przyjmuje wejście w życie porozumienia BBNJ, odnotowując wiele wspólnych celów z konwencją; **WSKAZUJE** na kluczowe wkłady i synergie, jakie mogą powstać dzięki przyszłemu wdrożeniu porozumienia BBNJ, i **APELUJE** O skuteczną i sprawną współpracę między CBD i porozumieniem BBNJ oraz odpowiednimi platformami naukowo-politycznymi;
52. **PODKREŚLA** potrzebę wykorzystania wyników warsztatów ekspertów, które odbyły się w Bergen (Norwegia) w dniach 2–5 grudnia 2025 r. i dotyczyły różnorodności biologicznej mórz na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, w wysiłkach na rzecz przyspieszenia prac w ramach konwencji i zwiększania współpracy lub synergii z porozumieniem BBNJ;

53. **PODKREŚLA** znaczenie przyspieszenia postępów w kierunku osiągnięcia skutecznej ochrony i zarządzania w odniesieniu do co najmniej 30 % oceanów do 2030 r. zgodnie z celem 3 KMGBF, w tym na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;

Inne kwestie związane z COP 17

54. **PODKREŚLA** potrzebę zwiększenia wydajności i skuteczności procesów realizowanych w ramach CBD oraz ustalania priorytetów w granicach tych procesów, w tym w drodze działań kierowanych przez Strony;
55. **PODKREŚLA** potrzebę przyjęcia nowego wieloletniego planu prac zorientowanego na przyspieszone i ułatwione działania Stron w terenie, przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważonego wsparcia dla realizacji wszystkich trzech celów konwencji i dla wdrażania KMGBF, pełnego wprowadzenia istniejących narzędzi i programów CBD oraz unikaniu powielania wysiłków;
56. **PONOWNIE PODKREŚLA** potrzebę rozważenia wyników przeglądu funkcjonalnego w celu poprawy skuteczności Sekretariatu, w szczególności w zakresie obsługi posiedzeń i ułatwiania wdrażania KMGBF;

ROZDZIAŁ II – PROTOKÓŁ KARTAGEŃSKI O BEZPIECZEŃSTWIE BIOLOGICZNYM

57. **Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE** dużą liczbę przedłożonych terminowo piątych sprawozdań krajowych, **UWYPUKLA** potrzebę pełnego wdrożenia protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym poprzez wzmocnienie krajowych ram bezpieczeństwa biologicznego, przyjęcie solidnych, opartych na podstawach naukowych procedur oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem, wzmocnienie budowania zdolności i wsparcie techniczne z wykorzystaniem Systemu Wymiany Informacji o Bezpieczeństwie Biologicznym do celów wymiany informacji oraz promowanie świadomości społecznej i zaangażowania zainteresowanych podmiotów;
58. **PONOWNIE STWIERDZA**, że jednym z ważnych elementów wdrażania protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym jest zdolność wykrywania i identyfikowania żywych zmodyfikowanych organizmów, i w związku z tym **POPIERA** uzupełnienie i aktualizację przyszłych edycji „Podręcznika szkoleniowego dotyczącego wykrywania i identyfikacji żywych zmodyfikowanych organizmów w kontekście protokołu kartageńskiego o bezpieczeństwie biologicznym”, jeśli istnieje możliwość zapewnienia wartości dodanej;

59. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE gromadzenie informacji na temat krajowych przepisów ustawowych i wykonawczych oraz wytycznych dotyczących nowych osiągnięć nowoczesnej biotechnologii;
60. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE prace grupy *ad hoc* ekspertów technicznych ds. oceny ryzyka, w tym wyniki prac tej grupy w zakresie stosowania kryteriów identyfikacji i ustalania priorytetów w odniesieniu do konkretnych kwestii związanych z oceną ryzyka, oraz POPIERA opracowywanie dalszych dobrowolnych materiałów zawierających wytyczne w oparciu o uszeregowany według priorytetów wykaz tematów zidentyfikowanych przez tę grupę *ad hoc*, w odpowiedzi na wspólne potrzeby Stron i PODKREŚLA potrzebę opracowania realistycznego planu prac dla wszystkich zaangażowanych podmiotów, w tym ustanowienie ewentualnej grupy *ad hoc* ekspertów technicznych;
61. POTWIERDZA znaczenie podejścia ostrożnościowego przewidzianego w zasadzie 15 Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju oraz indywidualnej, opartej na podstawach naukowych oceny ryzyka dla środowiska przy podejmowaniu decyzji związanych z żywymi zmodyfikowanymi organizmami;

ROZDZIAŁ III – PROTOKÓŁ Z NAGOI O DOSTĘPIE I PODZIALE KORZYŚCI

62. PODKREŚLA znaczenie uwzględnienia kluczowych ustaleń i przesłań płynących z drugiego procesu oceny i przeglądu skuteczności protokołu z Nagoi we wdrażaniu tego protokołu oraz KMGBF, w szczególności w zakresie zapewnienia odpowiedniego dostępu do zasobów genetycznych oraz sprawiedliwego i równego podziału korzyści wynikających z korzystania z zasobów genetycznych, co przyczyni się do ochrony różnorodności biologicznej i jej zrównoważonego wykorzystywania;
63. KŁADZIE NACISK na potrzebę uproszczenia i usprawnienia przez Strony ich środków prawnych, administracyjnych i politycznych w celu ułatwienia dostępu do zasobów genetycznych oraz zapewnienia uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści wynikających z ich wykorzystania, zgodnie z postanowieniami protokołu z Nagoi i innymi odpowiednimi międzynarodowymi instrumentami dotyczącymi dostępu i podziału korzyści.